

Χρονικά όρια – βασικές πληροφορίες

Πρώτος μεγάλος ελληνικός πολιτισμός	Μυκηναϊκός πολιτισμός
Περιοχή ανάπτυξης	Ηπειρωτική Ελλάδα
Χρονολογία ανάπτυξης	Εποχή Χαλκού
Πού οφείλει την ονομασία του	Μυκήνες, το σημαντικότερο κέντρο της εποχής.
Από πού γνωρίζουμε για τον μυκηναϊκό πολιτισμό	Από τις ανασκαφές του Ερρίκου Σλήμαν
Ποια η αρχή του μυκηναϊκού πολιτισμού	Οι βασιλικοί τάφοι που ανέσκαψε στην ακρόπολη των Μυκηνών ο Σλήμαν
Πρώτα ανακτορικά συγκροτήματα	Χτίζονται γύρω στο 1400 π. Χ και διαρκούν δύο αιώνες έως το 1200π.Χ (Περίοδος ανακτορικής φάσης)
Περιγραφή ανακτόρων	<ul style="list-style-type: none"> • Χτισμένα στην κορυφή οχυρωμένων ακροπόλεων • Πολυδύναμα, διοικητικά κέντρα των διάφορων επικρατειών • Κέντρο: η Πελοπόννησος και ιδιαίτερα η Αργολίδα
Από πού επηρεάστηκε ο μυκηναϊκός πολιτισμός	Επηρεάστηκε από τον μινωικό πολιτισμό, χωρίς όμως οι Μυκηναίοι να χάσουν την προσωπική τους ταυτότητα. Δανείστηκαν: <ul style="list-style-type: none"> • Τεχνολογικά επιτεύγματα • Μορφές τέχνης • Ιδέα της γραφής
Ποια η πρωτοτυπία των Μυκηναίων;	Η μνημειακή αρχιτεκτονική όπως οι θολωτοί τάφοι και οι κυκλώπειες οχυρώσεις των ακροπόλεων.
Πού στηρίζεται η	<ul style="list-style-type: none"> • Γεωργία

ΑΡΧΑΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ Α ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ / Ο ΜΥΚΗΝΑΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ (σελ. 29-32)

<p>οικονομία;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Κτηνοτροφία • Βιοτεχνία • Ναυτιλία • Εμπόριο <p>Ιδιαίτερα τον 15^ο αιώνα όπου οι Μυκηναίοι κατέλαβαν την Κνωσό, δεσπόζουν στη θάλασσα και εξαπλώνονται στη Μεσόγειο.</p>
<p>Ποια στοιχεία ενώνουν τα ελληνικά φύλα</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Κοινή γλώσσα • Κοινή θρησκεία • Ομοιομορφία στην κοινωνικοπολιτική οργάνωση και στους θεσμούς
<p>Πυραμοειδής ιεράρχηση της μυκηναϊκής κοινωνίας</p>	<div style="text-align: center;"> </div> <ul style="list-style-type: none"> • Ο άναξ κατοικούσε μαζί με την οικογένεια του στο ανάκτορο. • Οι δήμοι ήταν γεωργοί, κτηνοτρόφοι, εξειδικευμένοι τεχνίτες κ. α
<p>Γραμμική Β</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Στην Κνωσό ανακαλύφθηκαν πήλινες επιγραφές σε ελληνική γλώσσα. • Αποκρυπτογράφηση από Μάικλ Βέντρικ και Τζόν Τσάντγουικ. • Η γραφή των πινακίδων είναι συλλαβική, δηλαδή κάθε σύμβολο αποδίδει μία συλλαβή.

ΑΡΧΑΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ Α ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ / Ο ΜΥΚΗΝΑΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ (σελ. 29-32)

<p>Δύο αντίθετες απόψεις για την προέλευση της Γραμμικής Β</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Γεννήθηκε στην Ηπειρωτική Ελλάδα και μεταφέρθηκε στην Κρήτη ή • Προήλθε από την Γραμμική Α στην Κρήτη και αργότερα πέρασε στην Ελλάδα.
<p>Περιεχόμενο Γραμμικής Β</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Εμπορικές και οικονομικές δραστηριότητες • Διοικητική οργάνωση • Θρησκευτική ζωή • Η γνώση της γραφής ήταν προνόμιο μιας ομάδας εξειδικευμένων γραφέων που εργάζονταν στα γραφεία των ανακτορικών κέντρων.
<p>Πού εξαπλώνονται οι Μυκηναίοι</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Στο Αιγαίο και στα Μικρασιατικά παράλια, όπου ιδρύουν αποικίες (Κύπρος) και εμπορικούς σταθμούς • Εγγύς Ανατολή • Νότια Ιταλία • Σικελία • Ισπανία • Κεντρική και Βόρεια Ευρώπη • Επαφές με Χετταίους
<p>Κατάρρευση και παρακμή Μυκηναϊκού Πολιτισμού (1200 π. Χ)</p>	<p align="center">Αίτια παρακμής</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Κάθοδος των Δωριέων 2. Εσωτερικές ταραχές και συγκρούσεις. 3. Καταστροφές των παράκτιων περιοχών της Εγγύς Ανατολής από τις επιθέσεις των «λαών της θάλασσας» (τερμάτισαν τις εμπορικές επαφές των Μυκηναίων και κλονίζεται η οικονομία των ανακτόρων -οικονομική κρίση).

Πηγές

ΑΡΧΑΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ Α ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ / Ο ΜΥΚΗΝΑΪΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ (σελ. 29-32)

Αφού μελετήσεις το πιο κάτω παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σου γνώσεις, να απαντήσεις στα πιο κάτω ερωτήματα: ΠΗΓΗ : Μ. S. Ruiz Pérez και J. L. Melena, Οι Μυκηναίοι Έλληνες, Εκδ. Καρδαμίτσα, Αθήνα 1996, σ. 214–216

Οι θεωρίες οι οποίες αποπειρώνται (= προσπαθούν) να εξηγήσουν το τέλος της μυκηναϊκής εποχής είναι ποικίλες και μπορούν να συνοψιστούν σε τρεις μεγάλες τάσεις. Η πρώτη υποστηρίζει ότι παρενέβη ένας εξωτερικός παράγοντας και πιο συγκεκριμένα ένα μεταναστευτικό ρεύμα που επιδέχεται δύο ερμηνείες: είτε επρόκειτο για τους Δωριείς είτε για τους αποκαλούμενους «λαούς της θάλασσας». Η δεύτερη τάση δίνει το προβάδισμα στους φυσικούς παράγοντες, σε σεισμούς ή σε αλλαγές των κλιματολογικών συνθηκών. Και η τρίτη επιχείρησε να εξηγήσει το τέλος του μυκηναϊκού πολιτισμού με βάση τις αντιθέσεις της οικονομικής και κοινωνικής δομής, αποδίδοντας στις εσωτερικές συγκρούσεις τον ρόλο του διασπαστικού παράγοντα.

(α) Να γράψεις σε μία παράγραφο με δικά σου λόγια τις τρεις (3) θεωρίες για τα αίτια της παρακμής του μυκηναϊκού κόσμου.

(β) Ποια από αυτές τις θεωρίες θεωρείς ότι είναι η πιο ισχυρή αιτία για την παρακμή του Μυκηναϊκού κόσμου; Να αιτιολογήσεις την απάντησή σου.

Παιχνίδια

Επισκέψου τη σελίδα <http://games.mthv.gr/mth-names/> και ανακάλυψε πώς γράφεται το όνομα σου στη Γραμμική Β. Τύπωσε το και φέρε το στο επόμενο μάθημα.

Επισκέψου τη σελίδα https://content.e-me.edu.gr/wp-admin/admin-ajax.php?action=h5p_embed&id=1110108 και ολοκλήρωσε το κουίζ.

Επισκέψου τη σελίδα https://users.sch.gr/ipap/Ellinikos%20Politismos/Yliko/istoria/ask.Istorias/mikinaiko_s2.htm και ολοκλήρωσε την άσκηση αυτοαξιολόγησης.

<https://users.sch.gr/ipap/Ellinikos%20Politismos/Yliko/istoria/ask.Istorias/mikinaikos1.htm> και ολοκλήρωσε την άσκηση επανάληψης.

Τα βασικά είδη πηγών

(α) Πρωτογενείς ή άμεσες πηγές: προέρχονται από τη συγκεκριμένη ιστορική περίοδο του παρελθόντος που εξετάζουμε. Είναι δηλαδή σύγχρονες των ιστορικών γεγονότων που μελετούμε (π.χ. αυτούσιες ομιλίες και κείμενα ιστορικών προσώπων, αρχαιολογικά ευρήματα κ.ά.)

(β) Δευτερογενείς ή έμμεσες πηγές: αποτελούν μεταγενέστερες ερμηνείες των ιστορικών γεγονότων που εξετάζουμε. Δεν είναι δηλαδή σύγχρονες των ιστορικών γεγονότων που μελετούμε (π.χ. τα ιστοριογραφικά έργα, τα σχόλια και οι ερμηνείες μεταγενέστερων ιστορικών κ.ά.)

(γ) Γραπτές πηγές: οτιδήποτε αποτελεί γραπτό κείμενο (π.χ. επίσημα κρατικά έγγραφα, άλλα επίσημα έγγραφα, ανεπίσημα ιδιωτικά έγγραφα, γραπτές μνημονικές πηγές, επιγραφές, λογοτεχνία, ιστοριογραφικά κείμενα κ.ά.)

(δ) Παραστατικές ή οπτικές πηγές: οτιδήποτε δεν είναι γραπτό κείμενο (π.χ. χάρτες, γραφικές παραστάσεις, στατιστικοί πίνακες, γελοιογραφίες, κόμικς, πίνακες ζωγραφικής, έργα τέχνης, φωτογραφίες, αφίσες, ακουστικές – ηχητικές πηγές, απτικές πηγές: κτίρια, εργαλεία, όπλα, σκεύη, στολές, όπλα, ιστορικοί τόποι, ιστορικά μνημεία κ.ά.).

Επεξεργασία πηγών

ΒΗΜΑ 1ο: Εξωκειμενική: Ποιος είναι ο συντάκτης της πηγής; Ποιο είναι το ιστορικό – κοινωνικό πλαίσιο στο οποίο την συντάσσει; Είναι φορέας συγκεκριμένης ιδεολογίας; Ποια κοινωνικά, πολιτικά, ιδεολογικά και θρησκευτικά συμφραζόμενα μπορεί να επηρεάζουν την οπτική του γωνία; Είναι ή όχι σύγχρονος με τα γεγονότα που περιγράφει ή ερμηνεύει; {Έλεγχος της εγκυρότητας της πηγής}

ΑΡΧΑΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ Α ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ / Ο ΜΥΚΗΝΑΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ (σελ. 29-32)

ΒΗΜΑ 2ο: Κειμενική: Τι πληροφορίες μας δίνει η πηγή; Σε ποιες ερμηνείες προχωρεί ο συντάκτης της; Ποια μηνύματα στέλνει; Τι δεν αναφέρεται; Πρόκειται για σκόπιμη αποσιώπηση; Με βάση τα εξωκειμενικά δεδομένα, πόσο έγκυρος και αξιόπιστος είναι ο συντάκτης της πηγής; {Κατανόηση του περιεχομένου της πηγής}

ΒΗΜΑ 3ο: Διακειμενική: Συσχετισμός, αντιπαραβολή, σύγκριση πηγών που αναφέρονται στο ίδιο θέμα από την ίδια ή από διαφορετική οπτική γωνία.

ΒΗΜΑ 4ο: Σύνθεση: Σύνθεση των πληροφοριών και κριτική επεξεργασία τους σύνθεση ιστορικών γνώσεων. {Κατάληξη σε απάντηση/συμπέρασμα}